

Na večer, ko so č. sestre usmiljenke bile od oblasti pregnane iz zavoda za slepce, so prišli ti največji nesrečni človeške družbe v Marijin dom, kamor so se sestre začasno zatele, in prosili naj se vrnejo v zavod, ki je brez usmiljenk prazen in upostošen.

Č. sestre so bile vržene na cesto 16. septembra t. l., ko je prevzel upravo v zavodu neki Simončič, ki sam o sebi trdi, da kot Sokol ne pozna nobene vere. Ta Simončič je smatral za svojo prvo dolžnost prepovedati sv. mašo ob delavnikih v zavodu. Dočim so č. sestre usmiljenke dobivale mesečno po 300 K na vsako, ima samo en učitelj več ko dvakrat toliko, kolikor je dobivalo vseh osem sester od države.

To je prokletstvo svobodomiselstva! Katoliško ljudstvo, osvete se in udari s pestjo tja, kjer ne zaleže noben pameten razlog več!

Iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Statistika našega uvoza.

Meseca julija je znašala vrednost našega izvoza 215.957.804 dinarjev, med tem ko je dosegla vrednost izvoza prvih sedem mesecev letošnjega leta svoto 1 milijardo 919.110.459 napram 1.316.067.380 v istem roku leta 1921. Od izvoznega blaga ima največjo vrednost stavbeni les, katerega se je izvozilo 59.133.380 kg za svoto 47.377.697 dinarjev. Od poljedelskih pridelkov se je največ izvozilo koruze in to 4.063.081 kg za 13.407.720 dinarjev. Od živega blaga se je izvozilo največ svinj in sicer 18.416 komadov za 29.699.910 dinarjev. Jaje se je izvozilo v juliju 1.255.681 kg za vrednost 23 milijonov 865.396 dinarjev.

Skakanje žitnih cen.

Krivda, da naše žitne cene malodane dnevno skakejo, je na oblastih, ki so iznesle v javnost vse mogoče statistike o letošnji žetvi, poročale enkrat o preobilici žetve, drugič pa zopet, da smo pred durmi lakote. Radi teh, čisto nasprotujočih se žetvenih statistik, so začeli žitni spekulanti pokupovati kar največ žita in žita je prihajalo vedno manj na trg. Povpraševanje po žitu je vedno bolj rastle in z njim tudi žitne cene. Glavna krivda, da ne pridemo pri nas nikdar do količaja stalnih žitnih cen, zadene ministrstvo gospodarske puclje in žitne spekulante. Toraj nestalni položaj na našem žitnem trgu ustvarja sedanja vlada v zvezi in s podporo spekulantov. Vsi pošteni žitni trgovci so sedaj uverjeni, da so bila poročila o letošnjem splošnem gladovanju samo nekaj manevar, ki je neverjetno visoko dvignil žitne cene. Ko je že bil dovolj razglašen glad, so začeli spekulanti spuščati nekaj žita na trg, kmet je nehal v strahu pred lakoto z dovozom žita na tržišče, žitne cene so nekoliko padle.

Skakanje žitnih cen se je pridružilo nenavadno razmerje med dohodki državnih namestencev in ceno moke, pojavili so se med uradnim pokreti, ki so zahtevali radi krušne draginje znatno povišanje plač. Pri pogledu na uradniške zahteve o povišanju plač so žitni spekulanti sprevideali, da so vendar šli predaleč in so zopet malo popustili. Žitne cene so začele padati, uvažati se je začelo v našo skoz in skoz agrarno državo ameriškansko, bolgarsko in rumunsko žito in moko. Pri nas so prodajali v začetku žetve 1 kvintal pšenice po 1300 K, a mlini so prodajali moko nularico po 21 kron. Okrog polovice avgusta je poskočila cena pšenice na 2000 K, a moka se je prodajala po 28.50 K. Sedaj padajo cene pšenice in se prodaja po 1400 K, moka nularica se dobi pri mlinih po 24.50 K. Velikanski mlini krog Osijeka niso v obratu, ker začasno ne dobivajo pšenice iz Bačke in baš to dejstvo vpliva dokaj neugodno na cene moki, ker so baš ti mlini središče za celo Slavonijo in en del Bačke. Slavonski mlinarji grozijo s popolno ustavo mletja, ker ne dobivajo redno žita; tej nerednosti v dobavi so krivde naše škandalozno slabe železnice razmere. V Vojvodini nakupljena žita rabijo po 2—3 mesece, da priromajo do osiječkih mlinov. Za ves tačas leži denar v blagu in to tudi znatno podražuje cene moki in sicer za najmanj 1 K pri kilogramu. Žito iz Vojvodine se navadno prevaža v odprtih vagonih in je izpostavljeno vlagi, deževju in zadohlosti. Po celi vagoni vojvodinske pšenice so se čisto pokvarili, ker so bili dneve in dneve izpostavljeni deževnim naliivom. Vse to deluje na porast žitnih cen.

proizvajal v Marib. Čitalnici in od takrat šestkrat širok naše lepe domovine.

Iz tega slavonskega povzamem besede «oh, le pridite in pogledite» danes zvezdo, ki nam Slovincem, osobito pa tebi slovenska mladina in nam slovenskim šolnikom ter našim šolam prijazno svetli! In zvezda ta biščeča in obenem ogrevajoča je nepozabni knez in škof lavantinski, Anton Martin Slomšek, ljubljene in ponos vsakega zavednega Slovence, oče slovenske šole in prvobornik za narodno probudo in omiko.

Posamezni podatki iz njegovega življenja so mojim ljubim poslušalcem znani tako, da mi ni treba še posebne besede za to; po celem Slovenskem Štajerju še sedaj slovi njegova vnema za čast božjo in neumorno delovanje za častni dobrobit in večno srečo njegovih rojakov. Odgovoriti mi je danes, tukaj pred izkušenimi vzgojitelji in učitelji ter pred bodočimi voditelji naše ljudske slovenske mladine le na vprašanje, kaj pomeni Slomšek za slovensko šolo in za splošno narodno omiko.

I. Slomšek in šola. Le malo, silno malo šol — in še te so bile le pomemčevalnice — je vzdrževala dežela in država, ko je začel Slomšek javno delovati. Toliko vnet za narodno omiko in šolsko izobrazbo, kaj naj

Da bi se pobrigala vlada za to, da dobijo veliki mlini dovolj vagonov in premoga na razpolago, bi se cene kruhu še veliko bolj znižale. Sedaj se dela na to, da se znižajo naše žitne cene v tej meri, kakor so po drugih žitorodnih državah. Ko bo padla cena pšenice na 1100 kron 1 kvintal, bo stala moka nularica 19 K in ko bo enkrat to, potem bomo z žitnimi cenami tam, kjer so že davno druge države. Uvoz ameriškanskega, bolgarskega in rumunskega žita v našo državo, bo znatno vplivalo na znižanje naših žitnih cen.

Nekaj o žitnem trgu.

Bačko in banatsko pšenico ponujajo ter kupujejo v Zagrebu po 14—15 K, rž po 12—14 K, koruzo po 12 do 13.20 K, oves po 10—11 K, rumeni in beli fižol po 13—16 K, moka je na prodaj samo v vrečah: št. 0 po 22—25.50 K, št. 2 po 21—24.50 K, št. 4 po 20—23.50 K, št. 6 po 18—21.50 K, št. 7 po 14—16 K, št. 8 po 10—12 K. Otrobi so po 6.50—8 K. Promet z novim žitom in novo moko je slab in tudi dovozi žitnega blaga na trg so dokaj neznatni.

Zagrebski sejm.

Zagrebski sejmi z živim blagom so se zadnje tedne zelo poslabšali. K nazadovanju zagrebskega sejma je veliko pripomoglo deževje, pota, steze in ceste so bile vsled naliivov za pogon živine skoro nedostopne in vsled tega tudi ni gonil hrvatski seljak svojega živega blaga na sejm. Treba pa tudi pomniti, da imajo sedaj kmetje mnogo najnujnejših opravkov s spravljanim poljskih pridelkov in z vinsko trgatvijo, radi tega se ne morejo toliko brigati za živinske sejme. O konjski kupčiji na zagrebskem sejmu zadnje tedne sploh ni bilo govora.

Govede je bilo na sejmu malo, osobito krav. Največ je bilo videti na sejmu bosanskih volov in so plačevali za I. razredne 38—40 K, II. razredne 26—28 K, III. razredne 11—16 K za 1 kg žive vage. Krave II. razredne 18—20 K, III. razredne 11—16 K za 1 kg žive teže. Za boljše živo blago so poskočile cene napram prejšnjemu tednu 2—3 K pri kilogramu.

Živahna je bila kupčija s teleti, ki so bila vsa razprodana, kar jih je bilo na sejmščici. Plačevali so teleta po 50, 56, 58 in celo do 60 K, a za slabjša 50—54 K 1 kg žive teže. Prejšnji teden je bila najvišja cena za 1 kg 54 K, tekom enega tedna je poskočila cena pri 1 kg žive teže za cel 6 K. Vzrok, da so cene teletom v tako kratkem času se zopet znatno dvignile, tiči v mali ponudbi in v visokem izvozu živih telet iz naše države v inozemstvo.

Tekom enega tedna pa so znatno padle cene svinjam, radi tega sremski kmetje in oni iz zagrebske okolice ne vodijo več na trg. Trdke za mesne izdelke so kupovale zadnje tedne kar po sto glav svinj vsaka, a na zadnjem sejmu nič, ker svinj ni bilo. V splošnem pa so cene za prvovrstne svinje 75—81 K, izjemoma celo 86 K, za slabšo blago za 62—66 K 1 kg žive teže.

Največje povpraševanje na zagrebskem tržišču je po krmi, katere prihaja radi slabih cest malo na trg in se vsa vsikdar proda. Plačuje se v Zagrebu seno po 7000 kron, 800, 850 in 925 K, detelja po 800—1000 K, otava po 800—900 K 1 meterski stot.

Kakor krme, tako dovažajo hrvatski kmetje na trg zelo malo drv, ker jih ne morejo prevažati radi slabih cest in potov. Za navadne hrv.-seljaške vozove cepanin drv se plačuje po 1500, 1600, 1700, za žagana drva pa so plačevali srednje naloženi voz 500—700 K. Treba pa pomniti, da so hrvatski vozovi za drva precej mali.

Kmetijska družba.

Na seji glavnega odbora Kmetijske družbe dne 20. septembra 1922 so se pokazali predsednik Pirc in samostojneži zopet enkrat v pravi luči. G. Pirc ne obvlada niti ne sej, tem manj pa je zmožen, da bi vodil Kmet. družbo. Njegova nespretnost, nadalje njegovi zastareli nazori o kmetijstvu, vodijo družbo vedno bolj v prepad. To on dobro čuti kot bivši dolgotrajni ravnatelj družbe, pozna tudi položaj, kateremu ni kos, zato jo hoče zopet pravočasno popihati in zapustiti svoje samostojneže. Gotovo je, da nobeden ne bo žaloval za g. Pircem, kateri je prišel s svojim strankarskim postopanjem kot pristaš Samostojne stranke tudi ob tisti ugled, ki si ga je svoj čas pridobil kot ravnatelj družbe. Nočemo mu kratiti zaslug, katere si je pridobil kot dolgoletni ravnatelj, obžalujemo celo, da je njegovo poprejšnje

delovanje popolnoma otemnilo to njegovo nezakonito in strankarsko postopanje v družbi ob strani nasilnih samostojnežev. Stari mož je bil le sredstvo samostojnežem, da so ti z njegovo pomočjo spravili v družbo nestrpnost strankarstvo. Najbrže pa g. Pirc to sam že uvidi, da se po tako kratki dobi predsedništva odpove tej od njega tako zaželeni časti.

Nabava sena po Kmetijski družbi

Posesnik g. Steblovnik graja na seji nakup sena, češ, da bi Kmetijska družba lažje bolj po ceni kupila seno. On kot zasebnik je plačal samo 700 K za meterski stot, dočim je družba plačala 720 K. Očita ji spekulacijo, kar bi družba zlasti v tej draginji ne smela storiti. Člani družbe nimajo nikakega dobička od družbe, če ta prodaja med posesnike seno, ki ga je kupila po 720 K, po nezasišani ceni 920 K. Družbo bi moralo priti celo sodišče radi navijanja cen, kajti neodpustno je, da zahteva družba v času, ko bi se moralo pomagati po suši oškodovanim živinorejcem, čistega dobička pri meterskem stotu kar blizu 200 K, kajti režija in prevozni stroški znašajo le nekaj kron. Najhujši verjetniki bi se ne upali sedaj tirjati takega velikega dobička od posesnikov.

Ti očitki posesnika Steblovnika so hudo učinkovali. Predsednik Pirc je bil tako razburjen, da ni vedel drugega stvarnega pojasnila, kakor da je zakričal nad posesnikom Steblovnikom: «Vi zopet nosite v našo družbo politiko in strankarstvo!» Nato je zahteval odbornik g. dr. Verstovšek besedo ter je podučil predsednika g. Pirca, da je predgovornik le stvarno govori o nakupu sena, in da je le g. Pirc tisti, ki vedno upleta v družbo strankarstvo in politiko. Zato se odločno zavarujejo odborniki SKZ proti takemu poslovanju predsednika. Ubogemu Pircu je padlo zopet srce v hlače in lepo je prosil odpuščanja, češ, da je temperamenten in mu je prejšnji očitke ušel.

Strankarstvo v Kmetijski družbi.

Po jako plitvem poročilu predsednika interpelnega odbornika dr. Verstovšek, kako je to, da je postalo strokovno glasilo «Kmetovalcu» strankarsko glasilo, ki dela reklamo za samostojneže in za ministra Puclja. G. predsednik in tajnik bi vendar morala biti vsaj toliko pri pameti, da bi spoznala veliko neumnost, se potegovati v strokovnem listu za stranko samostojnežev, ki je najbolj izmed vseh strank zasovražena med kmetijskim ljudstvom. S tem odvrata od družbe veliko večim posesnikom, ki so v taboru SLS. Samostojni stranki ne bo to postopanje nič koristilo, pač pa lahko mnogo škoduje družbi sami. Pristaši SLS so jako potrpežljivi in lojalni, da vse to prenašajo, ker bi sicer lahko s protiakcijo takoj udušili družbo. Oni pa tega ne store, ker jim je za stvar, zato si najodločneje prepovedujejo, da bi še enkrat našli dopisi politične vsebine prostora v «Kmetovalcu».

Samostojneži so vsi molčali na to grajanje. Predsednik je pa v svoji kratkovidnosti izbleknil to-le: «B sem na svojem gradu na Gorenjskem, ko sem čital tisto notico v «Kmetovalcu». Tudi meni se ni zdelo to prav. Pisal sem to takoj tajniku Lahu, naj se pripravi na odgovor pri prihodnji odborovi seji.» Tako je predsednik razkrinkal sam velikega strankarja inženerja Laha, katerim bomo še pravočasno obračunali.

Debata o običnem zboru Kmetijske družbe.

Nato se je določal spored za občni zbor Kmetijske družbe. Po daljši debati se je med drugim sklenilo tudi predlagati pobirati udnino 80 K letno. Predsednika Pircu so tudi v tem vprašanju pustili samostojneže, cedilo in je pogorel s svojim predlogom, ker je bil pameten. Predlagal je namreč dve vrsti udnine: 50 K 100 K. Plačali bi namreč po njegovem mnenju 50 K tisti, ki bodo dobivali «Kmetovalca» enkrat na mesec, 100 K pa tisti, ki bi dobivali list redno dvakrat. Na način je hotel predsednik ustvariti dvoje vrst članov. Nato se je govorilo o volitvah, izžrebanjih odbornikov v predsedstvo. Pred začetkom žrebanja je izjavil predsednik Pirc, da odstopi. Nekateri odborniki Samostojne stranke so ga navidezno nagovarjali, naj umakne svojo izjavo. Toda Pirc je vztrajal. Pri žrebanju iz predsedstva je padel žreb na g. Ivana Pipana, II. podpredsednika, kar samostojnežem ni bilo preveč prav. Razžrebanja odbornikov se je vnela ostra in burna debata. Samostojneži so zahtevali, da se žreba trije odborniki.

šolski ogleda ali po današnjem okrajni šolski nadzor. Ker je šole pridno obiskoval in imel odprte oči, toplo srce za mladino in nje učiteljstvo, se je kmalu prepričal o zanemarjenosti in neznosnosti takratnih šolskih razmer: ni bilo pripravnih šolskih poslopj, primernih šolskih knjig in drugih učnih pripomočkov, ne sposobnih, na podlagi materinske izobraženosti učiteljev; predvsem pa je bilo ljudstvo brez vsakega zanimanja za šolsko izobrazbo. To ga je zbolelo! In storiti?

Trudil se je z besedo in pisanjem. Na prižnici razlagal in dokazoval prirostemu ljudstvu velik pomen in čudovito korist dobrega šolskega pouka in je prizadeval v lahko umevnih spisih vplivati na slovenskih staršev. V «Drobtinicah» jim je od posebnih predalček z napisom: Ogledalo za šolo in domačo rejo otrok, ter je v nedosegljivo lepih životopisnih slikal življenje in delovanje za narodno omiko vnet in zaslužnih mož, med drugimi tudi učitelja sedaj šole v Celovcu, Matije Ahacija, ki so ga kot svojega dobrega, skrbnega očeta ljubili in z otroško vdano častili vsi učenci. In o ljubro vrejeni šoli je vdanost pe besede: učiti otroke, po krščansko modro živeti.

Nadaljevanje podlistka na 7. strani.

Kot vuzeniški dekan in nadžupnik je bil hkratu

ki iz Stajerske in trije iz Kranjske. Odborniki SLS so zahtevali, da se mora strogo ravnati o pravilih, ki določajo, da se mora zrehati izmed vseh 18 odbornikov ena tretjina, torej 6. S tem Samostojneži niso bili zadovoljni in je prišlo do burnih prizorov med njimi. Nato je stavil svetnik Rozman predlog, kakor so to zahtevali Samostojneži, toda odborniki SLS so proti predlogu protestirali, demonstrativno odšli in konstatirali, da je odbor nesklepčen. Tako pripravljajo Samostojneži pri prihodnjih volitvah zopet nasilje in hočejo kršiti pravila. Radovedni smo, če bode pokrajinska vlada tudi sedaj ščitila določbe pravil.

Druga obletnica koroškega plebiscita.

V torek, 10. oktobra, smo Slovenci obhajali žalostno obletnico. Deseti oktober je črni dan v zgodovini Slovencev. Starim Rimljanom je veljal kot črni dan oni dan, ko je kartaginski vojskovodja Hanibal v bitki pri Kanah v Spodnji Italiji (1.216 pred Kristusom) premagal in potokel rimsko vojsko. Preko 40.000, po drugih poročilih preko 70.000 Rimljanov je obležalo mrtvih na bojišču. Tak dan, zakrit v globoko črnino, je za slovenski narod 10. oktober 1920, ko je nesrečni plebiscit na Koroškem preko 80.000 Slovencev obsodil na narodno smrt. Ob drugi obletnici smo se spominjali z žalostjo v srcu, kolika je izguba, ki nam jo je povzročil koroški plebiscit, in čutili smo, kako globoka je rana, ki nam jo je vsekali na našem narodnem telesu. In zopet smo se spomnili na dolžnosti, ki jih imamo do svojih ubogih rojakov na Koroškem. Brez nas, brez našega varstva, brez naše pomoči so koroški Slovenci izgubljeni. Njihova odporna sila vedno bolj pojema proti vsestranski nemški premoči. Priznati pa si moramo ob drugi obletnici, da nismo storili za svoje zapuščene rojake na Koroškem, kar bi storiti mogli in tudi morali. Naša država, oziroma njena vlada, gleda križem rok, kako Nemci na Koroškem mučijo in zatirajo slovensko manjšino. Da bi vlado opozoril na njeno dolžnost, je poslanec dr. Hohnjec ob drugi obletnici koroškega plebiscita poslal ministru zunanjih zadev to le interpelacijo:

Položaj koroških Slovencev mi daje priliko ter mi nalaga dolžnost, da Vas, g. minister, opozorim na velike krivice, ki se delajo Slovincem, kateri so ostali na Koroškem pod avstrijsko vlado. Naši slovenski rojaki se zlostavljajo telesno, njim se uničuje imovina. Slovenska duhovščina in vobče vsa slovenska inteligenca je pregnana iz Koroške. Niti ene slovenske šole ni vlada Slovincem oskrbela, da, celo dve zasebni slovenski šoli je zaprla. Sedaj je nastopilo novo šolsko leto in avstrijska zvezna vlada, odnosno koroška deželna vlada ni tudi letos dovolila Slovincem niti enega šolskega razreda. Namen je jasen: Koroško nemštvo je tamošnje Slovence obsodilo na narodno smrt. Vsako leto so koroški Slovenci bližji grobu svoje narodnosti.

Opozarjajoč Vas na zatiranje koroških Slovencev in na obljubo, ki jo je dal jugoslovanski član plebiscitne komisije, g. J. Jovanović, da kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev ne bo nikdar pozabila tistih rojakov na Koroškem, ki so ji dali svoje glasove, Vas, g. minister, vprašam:

1. Ali ste voljni takoj stvarno in podrobno obvestiti Zvezo narodov o žalostnem položaju koroških Slovencev in o tem, kako brezstidno in brezvestno gaži avstrijska vlada — odnosno koroška deželna vlada — s šentžermensko mirovno pogodbo sprejete dolžnosti o varstvu slovenske manjšine?

2. Ali ste voljni sedaj ob začetku novega šolskega leta stopiti v stik z Avstrijo in njeno vlado, da takoj otvori slovenski zasebni šoli ter oskrbi Slovincem slovenske osnovne šole, do katerih imajo pravico vsled mednarodnih pogodb?

Politični ogled.

Država SHS.

Na vse zahteve po spremembi današnjega režima odgovarjajo nekateri vladni listi s pravo azijsko trdovratnostjo, da ni nobena vladna skupina razven radikalno-demokratske mogoča, na drugi strani pa vsi razsodni politiki ne samo opozicije, ampak samih vladnih strank težijo za novo zdravejšo vladno zvezo, ker je Pašić-Pribičevićev režim nevzdržljiv in skrajno škodljiv za narod in državo.

V Beogradu krpajo razpoko med demokrati in radikali na eni ter med Davidovičev in Pribičevićev skupino na drugi strani, toda vse te krpe ne bodo držale in vladna zveza se tudi z osebnimi spremembami v kabinetu ne bo mogla držati.

Zemljoradniki, ki so se udajali veletrbskemu nagnenju ter večkrat podpirali vlado, so dobili od režima toliko udarcev, da so se pošteno spuntali. Najbolj jih je razkačilo postopanje vlade z dalmatinskimi kmeti. Demokrati ministri so par let obetali dalmatinskim kmetom, da lastnikom zemlje ne bo treba plačati najemnine, sedaj so pa kar naenkrat iz jeze, ker dalmatinski narod ne mara policajdemokracije, izdali naredbu, po kateri bi se morala zemljiška najemna naenkrat plačati za vsa leta nazaj ter jo lastniki zemljišč lahko iztirjajo tudi z oboroženo silo žandarmerije in policije. Klub zemljoradniških poslancev je zahteval, da se ta naredba preklicuje ter obenem zagrozil, da v nasprotnem slučaju zapusti parlament. Vlada zahteva preklica ni ugodila, zemljoradniški poslanci pa tudi niso izpolnili svoje grožnje, ker mislijo, da je sedaj v tako

kritični dobi vlade njih navzočnost v Beogradu potrebna. Vidi se pa, da je v zemljoradniški stranki precej veletrbskano navdahnjenih ljudi, ki na tihem podpirajo vlado ter v sami stranki neprestano rovarijo proti onim tovarišem, ki odločno zastopajo stališče kmetkega stanu. Zemljoradniška stranka bo morala še precej čistiti ter marsikaj odvreči iz svojih vrst, da postane v resnici zemljoradniška.

Radič je preokrenil svojo politiko, daje izjave, da je pripravljen podpirati vlado, ki bi se pošteno trudila za plemenski sporazum ter tudi na poštenu in enakopravni podlagi izvedla volitve. S takimi izjavami podpira odpor proti nepoštenosti Pašić-Pribičevićevega režima, stori mnogo za zblizanje Srbov in Hrvatov, v splošnem pa odgovarja želji svojih volilcev, ki so postajali že celo nezadovoljni z njegovo nedelavno politiko, ki se je pomaknila tako daleč v stran, da ni mogla niti protiljudskega delovanja beograjske vlade nadzorovati in zasledovati. Prej je Radič trdil, da se s srbskimi politiki sploh ne da govoriti, danes je pa sprevidel, da so stiki samo z onimi okrog Pašića in Pribičevića nemogoči, dočim se z drugimi da in tudi mora pomeniti.

Vsled velike vznemirjenosti v vladnih krogih počiva vso nujno delo: ministri ne sestavijo svojih proračunskih predlogov, nujni zakonski predlogi se odlagajo, dane obljube se ne izpolnijo in tako bo treba s padcem režima pometati silno in visoko nakupičeno nesnago.

Glede zunanje politike lahko tudi rečemo, da nam po današnjem režimu pretijo največje nevarnosti nevarnosti in še le tedaj, če se Pašić-Pribičevićeve vlade iznebimo, bo konec tajnih spletkarij, bojaželjnosti in raznovrstnih vojnopolitičnih nakan.

Italija.

Fašisti pripravljajo državni preobrat ter javno že razglašajo, da hočejo prevzeti vlado v svoje roke. Fašistovski vodja Mussolini je izjavil, da bodo njegovi ljudje enostavno zasedli Rim ter od tam razporedili po celi Italiji svojo oblast. Fašistovska agitacija je močno širi in nasilja proti delavstvu in kmetkemu življu, ki je organiziran pri socialistih in ljudski stranki ali krščanskih socijalcih, so na dnevnem redu. Vlada je brez moči proti fašistovskemu pokretu.

Nemčija.

Začela se je sodnijska razprava proti morilcem ministra Rathenaua, morala se je pa prekiniti, ker so obtoženci zboleli — vsled zastrupljenja. Monarhistični rovarji so pošiljali obtožencem zastrupljeno čokolado v ječo, da spravijo iz sveta neprijetne svedoke vseh monarhističnih spletk.

Vzhodno vprašanje.

S turško zmago je propadel oni del mirovne pogodbe, ki se tiče vzhoda in propasti je moral, ker so bili mirovni dogovori že sploščati stavljeni na laž in antantne sile niso imele poštenih namenov, urediti vzhodne zadeve tako, da bi bili vsi narodi ob črnem morju zadovoljni. Sedaj se pogajajo antantni zastopniki s Turki v Mudaniji, Rusija pa z vso odločnostjo in tudi z vso upravičenostjo povdarja, da ne pripeza nobenih sklepov in dogovorov, ki bi se brez nje, Ukrajine in Georgije sklepali in sprejemali.

Naša zborovanja.

Dr. Hohnjec ima v nedeljo, dne 22. oktobra 1922 po ranem cerkvenem opravilu političen shod na Vranskem.

Shod SLS v Šoštanju dne 8. t. m. je bil sijajno obiskan. Shod, ki se je vršil pod milim nebom in v popolnem miru, dasi je bilo navzočih tudi mnogo pristavev drugih strank, je otvoril in vodil g. Steblovnik, ki je uvodoma omenil tudi petletnico dr. Krekove smrti, nakar je podelil besedo načelniku Jugoslovanskega kluba dr. Korošcu. Zivahno pozdravljen pozdravljen je nato dr. Korošec ugotovil, da je naša stranka bila prva in edina, ki se je odločno izrekla proti vojni, ker smo za svetovni mir. Omenil je tudi potrebo preureditve državnega gospodarstva in protestiral proti nameranim novim davkom. Slabo plačano uradništvo ne more vršiti zadovoljivo svojih poslov. Po kritiki vladnih strank in državne uprave je govornik končal z besedami: «Hočemo na znotraj avtonomijo, na zunaj pa se bomo borili kot pravi bratje za skupno domovino!» (Viharno odobravanje.) Končno sta še govorila poslanec Pušenjak in urednik Smodej, nakar je predsednik zaključil izborna uspele dve in pol urno zborovanje.

Dva lepa shoda naše stranke sta se vršila minulo nedeljo na Breznu ob Dravi in na Remšniku. Na Breznu se je zbralo na prostem pred cerkvijo zelo veliko moških, ki so z veliko pozornostjo sledili poljudnim zunanje- in notranjepolitičnim izvajanjem g. narodnega poslance dr. Hohnjeca. G. poslanec je kazal poslušalcem politični položaj na poljudnih vzgledih, katere si bo lahko vsak poslušalec trajno ohranil v spominu. Po poznem sv. opaviu je govoril g. dr. Hohnjec na prostem pred cerkvijo Remšničanom, ki so z zadovoljem pritrjevali njegovim izvajanjem. Za dr. Hohnjecem je naslikal zborovalcem bivši remšniški kaplan Golec avtonomistične želje naše stranke kot edino rešilne za Slovence. Shodu na Remšniku je predsedoval, ga otvoril in s pomenljivimi besedami zaključil g. Kaiser, gostilničar in posestnik na Remšniku. Na obeh shodih so bile sprejete resolucije: Obmejni Slovenci so odločno proti vsakemu oboroženemu nastopu naše države napram zunanosti, nadalje zahtevajo od vlade, da posveča večjo skrb glede prehrane obmejnih krajev, ki so vsled letošnje suše zelo pasivni in slednjič zahtevajo krščansko šolo.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Tako velikega in dobro uspelega shoda kot je bil v nedeljo, dne 8. oktobra porani maši pred našo cerkvijo, v Slov. gor. že dolgo ni bilo. Zbrali smo se iz domače in sosednih župnij. O razmerah v naši domovini, o slabi vladi, ki samo razsipuje za nepotrebne stvari ter drugih perečih zadevah nam je govoril g. poslanec Žebot. Našim poslancem smo izrazili popolno zaupanje. Po shodu je poslanec imel zaupni sestanek z zaupniki in z odposlanci iz Apačke kotline. Pri nas in v okolici je vse ljudstvo na strani naše krščanske Ljudske stranke. Samo volitve v državni zbor si želimo.

Tedenske novice.

Desetletnica prve napovedi balkanske vojne je skraj neopazeno odhitela mimo naše javnosti v preteklost. Dasi je deloma razumljivo, vendar pa ni pravično, da se pozablja dan in letnico prve napovedi vojne, ki je združila vse slovanske države na Balkanu v skupen nastop za obrambo njihovih interesov in osvoboditev jugoslovanske raje izpod turškega jarma. In ta prva vojna napoved Turčiji je izšla iz najmanjše in obenem najstarejše neodvisne jugoslovanske države — iz Črne gore. Balkanska zveza, ki se je takrat pojavila na delu za skupne koristi in cilje, je predznak, da bo prej ali slej vsa naša skupna zvezda vodnica k popolni združitvi vseh južnih Slovanov pod okriljem avtonomistične urejene naše velike, mogočne in bogate domovine — Jugoslavije. Spor v balkanski zvezi in bolgarsko-srbska vojna pa nam bodi opomin, da z vsemi sredstvi delujemo na to, da se zatre pogubni plemenski šovinizem. V tem smislu se spominjamo 9. oktobra 1912. leta in Črne gore, ki je žrtvovala sebe zaradi skupnosti.

Poslanec in prof. dr. Hohnjec, predsednik mariborske SKSZ, bo v petek, dne 13. t. m. zvečer ob pol 8. uri predaval v dvorani pomočniškega društva v Lekarniški ulici o «pomenu izobrazbe v društvenem delovanju». — Z ozirom na važnost in aktualnost predmeta in razdrapanosti društvenih razmer in življenja v društvi, zastrupljenega z nizkotnim materializmom današnje dobe se pričakuje vsestranske in polnoštevne udeležbe vseh slojev. Da se ne moti predavatelja, naj vsi pridejo točno ob napovedani uri!

Vse Dekliške zveze naj takoj naznanijo tajništvo Slov. kršč. soc. zveze (M. Krajnc), Celje, hotel Beli vol: 1. svoj odbor; 2. število članic; 3. število sestankov v letošnjem letu. — M. Krajnc.

Drofenikova smola pri Kupniku na Podplatu. Naš somišljenik nam piše: dne 21. septembra sem slučajno prišel h Kupniku, kjer najdem nekaj ljudi in znanega prijatelja manevrov poslanca Drofenika iz St. Jurja. Ko so mu začeli kmetje spogovarjati, je nam zagrozil, da nas bo vse ovadil sodniji. «Zapreti vas bom dal», je vpil, ko je videl, da nič ne opravi. Poštene kmetje je začel psovati z lopovi in je dajal še druge priimke. Najbolj se je Drofenik srdil nad g. M. Esihom iz Loč. Na zadnje so ga zapustili še vsi tisti, ki so bili poprej z njim. Le par takih, ki čakajo, kdo jim bo za pijačo dal, je ostalo pri njem in ga je spremljalo. Ljudje so bili tako razjarjeni nad Drofenikom in Samostojno, da bi bili Drofenika vrgli na cesto. A zmerni našinci so se usmili uboga moža in so «vunbacičtelje» potolažili. Ljudje so klicali Drofeniku: «A ti si tisti, ki nas v Beogradu prodajaš? Ti si glasoval za manevre? Še veš, kaj si nam pred volitvami leta 1920 vse obljubljal? Le glej, da se izgubiš, odkoder si prišel. Mi ne maramo ne tebe, ne tvoje ničvedne Samostojne! In Drofenik je moral pobrati svoja šila in kopita.

Tretji izkaz darov za «Dijaško večerjo». Dekliška Marijina družba v St. Ilju v Slov. gor. je darovala čisti dobiček igre «Fabiola in Neža» dne 1. oktobra v proslavo godovnega dne svojega voditelja vlč. g. Ev. Vračko din. 250, Čížek Jože, dekan v Jarenini, din. 250, Tomažič Marija, Sv. Peter pri Mariboru, din. 115, P. H. v Mariboru din. 100, Thaler Franc, veleposelnik v Sv. Ilju v Slov. gor., din. 100, Strakl Matej, župnik pri Sv. Petru pri Mariboru, din. 100, Neimenovani iz Svečine din. 100, Arzenšek Alojzij, kanonik v Mariboru, din. 100, dr. Slavič Matija, vseučilišni profesor v Ljubljani, din. 100, ob priliki blagoslovitve nove kapelice M. Stibera in dveh novih zvonov cvenske kapelice so darovali gostje za Dijaško večerjo din. 100, pri omizju dobrodušnih zvonovih botrov Alojz Zorčič in Ig. Vindiš ob priliki blagoslovljenja novih zvonov pri Sv. Roku na Bregu pri Ptujju nabrano din. 90, župni urad Smiklavž pri Slovenjgradu din. 50, Dekort Jože, em. dekan in župnik v pokoju, din. 50, Novak Josip, uradnik Zadružne gospodarske banke v Mariboru, din. 10. — Bog plačaj v imenu ubogih dijakov!

Sv. Lenart v Slov. gor. Krščansko-misleči obrtniki lenartskega okraja se bomo, kakor drugod, organizirali v Obrtno zvezo. V kratkem se skliče ustanovni shod. Do tedaj pe se vseh vrst obrtniki: kovači, krojači, mizarji, zidarji, tesarji, gostilničarji, čevljarji in vsi drugi oglašite se pri predsedniku pripravljalnega odbora g. Edvardu Kurnik, krojaškemu mojstru v St. Lenartu, da Vas zapiše v Obrtno zvezo. Letna članarina znaša 10 dinarjev. Dobite tudi svoj list «Jugoslov. Obrtnik».

O modrosti šolskih oblasti smo na tem mestu že večkrat razpravljali. Poročila iz raznih, zlasti obmejnih krajev, potrjujejo naše stališče in sicer, da se naj šolske velike počitnice uredijo in določijo v sporazumu s stariši šoloobveznih otrok. Sedaj pa so kar po enem kopitu predpisali počitnice, kakor je gospodi bolj prav. Toda liberalno učiteljstvo ravno noče poslušati staršev in njihovih nasvetov, dasi bi moralo vedeti, kako dobro je bilo v tem oziru prej urejeno na Stajerskem. V vinorodnih krajih je šola končala 15. avg. in se je začela 15. oktobra, ko je bilo grozdje obrano.